

بررسی روانشناختی تاثیر تفکیک جنسیتی در مدرسه و پیامد های روانی آن در بین جوانان ۱۴-۱۸ سال (سال ۱۴۰۲)

ممد طاها رحیمی ۱ و وحید صبتی نیکون

ادانشجوی کارشناسی روانشناسی موسسه آموزش عالی امام رضا taharahimy@gmail.com

دکتری تخصصی علوم ارتباطات v.hojati64@gmail.com

چکیده

این تحقیق با هدف بررسی روانشناختی تاثیر تفکیک جنسیتی در مدرسه و پیامد های روانی آن در بین جوانان ۱۴-۱۸ سال پرداخته و انجام شده است. موضوع تفکیک یا مختلط بودن جنسیت در مدارس، اهمیت زیادی دارد. بنابراین، در بین پژوهشگران سراسر دنیا، علاقه روزافزونی به تحقیق در زمینه این موضوع وجود دارد. با وجود این، مرور دقیق پیشینه پژوهشی در ایران نشان می دهد که، تاکنون در این رابطه پژوهشی صورت نگرفته است. بررسی روانشناختی تاثیر تفکیک جنسیتی در مدرسه و پیامد های روانی آن که در این پژوهش مورد بررسی قرار میگیرد در این پژوهش از رویکرد کیفی و برای پاسوخگویی به سوال پژوهش از روش پدیدار نگاری استفاده شده است و جامعه آماری این پژوهش نیز شامل ۶ نفر از دانش آموزان در شهر مشهد میباشد. مشارکت کنندهای این پژوهش ۲ نفر از پسران و ۴ نفر از دختران می باشد ابزار گرد اوری اطلاعات نیز مصاحبه نیمه ساختار یافته می باشد. که در هر یک از سوالات طرح شده سعی بر اندازه گیری یکی از معیار های سنجش (اجتماعی، تحصیلی، شخصیتی، خودشناسی، آسیب شناسی) شده است. یافته های این پژوهش نشان می دهد که پیشرفت تحصیلی در مدارس تک جنسیتی در مجموع بهتر از مدارس مختلط است و به این دلیل که تشویق موفقیت تحصیلی از طرف والدین در دختران بیشتر است دختران نیز در مدارس تک جنسیتی از مدارس پسرانه در مجموع عملکرد تحصیلی بهتری نیز دارند اما در مدارس تک جنسیتی بیشتر عامل اثر گذاری بر سلامت روان دانش آموزان جو مصنوعی و متفاوت آن نسبت به اجتماع و خارج مدرسه است که موجب مشکلاتی همچون؛ ضد اجتماعی شدن، افسردگی، ناتوانی در برقراری ارتباط، نداشتن اطلاعات درباره جنس مکمل خود و کنجکاوی کنترل نشده در سطح شهر میشود که پیشنهاداتی برای کمتر شدن یا از بین رفتن مشکلات دانش آموزان اراعه شد از قبیل؛ اضافه شدن آموزش هایی درباره جنس مکمل خود آموزش بیشتر به معلمان در برخورد با هر یک از جنس ها با توجه به خلق و خو آنها، استفاده از واژگان بهتر جهت سو نگرفتن درباره جنس مکمل خود در ذهن افراد و بهتر شدن کنترل مدرسه توسط مدیران آن میتوان اشاره کرد.

واژگان کلیدی: تفکیک جنسیتی در مدارس، جوانان ۱۴ تا ۱۸ سال، تفکیک جنسیتی

بیان مسئله

غالبا گفته میشود جو اخلاقی موسسات آموزشی مختلط بهتر از موسسات غیر مختلط است و به تعبیر دکتر هریس^۱ در مدارس که دارای فضای باز جنسی است و در آن دختر و پسر باهم اند، هیچ مشکل جنسی و گرایش های جنسی به طرف مقابل وجود ندارد، و همچنین تعلیم و تربیت مدارس مختلط با عدالت و انصاف سازگار تر است و سبب میشود همه دانش آموزان اعم از دختر و پسر در کنار هم از همه فرصت های تحصیلی و امکانات آموزشی یکسان استفاده کنند و حتی دختران و پسرانی که در سنین پایین در یک محیط امن مانند مدرسه به تفاوت های فکری یکدیگر برسند، در دوران بزرگسالی راحت تر با شرایط متغییر سازگار میشوند و درک بهتری از جنس مکمل خود پیدا میکنند که برای یک عمر میتواند دوام داشته باشد که با تفکیک جنسیتی حال حاضر در مدارس ایران سعی در جدا سازی آنها دارد که این جداسازی معایب و مزایایی هم دارد اما طبق نظریه مارشال مک لوهان^۲ نمیتوان مانع ارتباط انسان ها و دختر و پسر شد مسولان آموزشی هرچه تلاش برای تفکیک مدارس دخترانه از پسرانه داشته باشند باز هم نمیشود جلوی ارتباط این دو جنس را از هم گرفت دانش آموزان از طریق اینترنت تلاش به کشف جنس مکمل خود و محیط پیرامون دارند و معضلات اینترنتی گسترش پیدا کرده و دانش آموزان به سمت فرد گرایی بیشتری کشیده میشوند و محدودیت های ارتباطی در محیط مدرسه باعث میشود تا افراد ارتباط با غیر همجنس را یاد نگرفته و این عدم آشنایی باعث افزایش مزاحمت های خیابانی و زمینه ساز اختلالاتی در سنین بزرگسالی مانند فسادهای جنسی آزار جنسی و انحرافات جنسی نیز شود اما آموزش روابط با جنس مکمل در مدرسه و زیر نظر کادر آموزشی بسیار سالم تر از این است که دانش آموزان در فضاهای اینترنتی و بدون هیچ نظارتی جنس مکمل خود را شناخته و در بعضی موارد در بزرگسالی به ازدواج اینترنتی منجر شود و همچنین دسترسی دانش آموزان با جنس مکمل خود در محیط های آموزشی باعث میشود کودکان برای جلب توجه و رقابت با گروه همسالان ترغیب به خواندن بیشتر دروس گردند، از این رو در مدرسی که جدا سازی جنسی انجام نشده معمولا پیشرفت در نمرات دانش آموزان را به دنبال دارد. در عرصه بین المللی تعدادی از کشورها نظیر استرالیا^۳ نیوزلند^۴ و ایرلند^۵ در حال افزایش دادن مدارس مختلط هستند. در بقیه کشورها، نظیر ایالات متحده^۶ و انگلیس^۷ درصد ارتقای مدارس تفکیک و کلاس های تفکیک رو به افزایش است که کلیه این موارد، به دلیل کم برآورد کردن پسرها از موفقیت هایشان و وجود الگوهای یادگیری مرتبط با جنسیت می باشد (اسمیت، ۲۰۱۰)^۸

تفکیک جنسیتی در مدارس تنها به دانش آموزان محدود نشده، بلکه به معلمان اجازه تدریس در مدارس جنس مخالف داده نمیشود از این رو بسیاری از دانش آموزان با تبعیض آموزشی مواجه میشوند. اما تفکیک جنسی می تواند مزایایی نیز در بر داشته باشد برای مثال جامه ای که بستر مناسبی برای روابط دختر و پسر فراهم نکرده است، تفکیک جنسی می تواند تا حدودی از آزار جنسی و فساد ناشی از روابط ناسالم دو جنس مکمل جلوگیری نماید. همینطور روحیه تنوع پذیری جوانان را کم کرده و باعث پایین آمدن سن ازدواج و تحکیم بنیان خانواده میشود. تفکیک جنسی دانش آموزان در مدارس به شکلی خفیف در کشور های دیگر وجود دارد که متناسب با همان فرهنگ است مثل کالج های موری، ادواردز، لوسی در دانشگاه کمبریج^۹ که فقط دانش آموزان دختر را میگیرند و فقط برای ایران و کشور اسلامی نیست (منوری، رستگاری نژاد ۱۴۰۰)

1 Haris

2 Marshall McLuhan

3 Australia

4 New Zealand

5 Ireland

6 United states

7 England

8 Smith

9 Edward waters college

1 University of Cambridge 0

منتقدان مدارس تفکیک جنسیتی معتقدند محیط این مدارس مصنوعی است و دانش آموزان را برای زندگی در اجتماع آماده نمی‌سازد. در حالی که، موافقان آن معتقدند، مدارس تفکیک موجب می‌شود که دانش آموزان تمام توجه خود را معطوف تحصیل سازند (توبیس، ۲۰۱۳)^۱

که با توجه به این مطالب سوالی پیش می‌آید که تفکیک جنسیتی چه تاثیری بر سلامت روان نوجوانان در مدارس می‌گذارد؟

اهمیت و ضرورت تحقیق

در پژوهش‌های صورت گرفته، موارد ضد و نقیضی دیده می‌شود. به عنوان مثال سوفر^۲ و همکاران (۲۰۰۲) در پژوهشی که در انگلستان صورت دادند، به این نتیجه رسیدند که میانگین موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان در مدارس مختلط و منفک، تفاوت چندانی ندارد. این در حالی است که اورمود^۳ (۱۹۷۵) اسپندر^۴ و سارا^۵ (۱۹۸۰)، و دیم^۶ (۱۹۸۴) در پژوهش‌های خود، نتایج متضادی با یافته‌های سوفر^۷ و همکاران (۲۰۰۲) به دست آوردند. این نتایج، تا حدی، وابسته به فرهنگ بودن مدارس تفکیک و مختلط را آشکار می‌سازد و ضرورت انجام پژوهش در بافت فرهنگی-اجتماعی هر کشور را برجسته می‌سازد. متغیر دیگری که به نظر می‌رسد از تفکیک یا مختلط بودن جنسیت در مدرسه تاثیر می‌پذیرد، مقبولیت اجتماعی^۸ می‌باشد. پژوهش‌های صورت گرفته در خارج از ایران، بیانگر این است که مقبولیت اجتماعی با متغیرهای مهمی در ارتباط می‌باشد که به وضوح، اهمیت پژوهش در این رابطه را نشان می‌دهد. در ایران، زرگر شیرازی و سراج خرمی (۱۳۹۰) رابطه خود اتربخشی و مقبولیت اجتماعی؛ و نصری و همکاران (۱۳۹۴) تاثیر آموزش گروهی مهارت‌های شناختی-اجتماعی بر مقبولیت را مورد بررسی قرار داده‌اند. و همچنین با توجه به پیشنهاد در مقاله نقش تفکیک جنسیتی بر پیشرفت تحصیلی و مقبولیت اجتماعی در مدارس ابتدایی (خانی، محمدی) که در این زمینه تحقیقاتی صورت دادند اما با توجه به محدود بودن نمونه مورد نظر و همچنین تحقیق فقط در مقطع ابتدایی صورت گرفته است نیز پیشنهاد دادند که در نمونه دیگر و مقطع دیگری نیز مورد بررسی قرار بگیرد بنابراین، با توجه به مطالب گفته شده، پرسش‌های پژوهش حاضر به شکل زیر بیان می‌شود

اهداف

هدف اصلی

بررسی روانشناختی تاثیر تفکیک جنسیتی در مدرسه و پیامدهای روانی آن در بین جوانان ۱۴-۱۸ سال

سوالات تحقیق

سوال اصلی

ایا تفکیک جنسیتی بر سلامت روان جوانان ۱۴-۱۸ سال تاثیر دارد؟

سوالات فرعی

۱ آیا پیشرفت تحصیلی در بین دانش آموزان مدارس تک جنسیتی و مختلط

متفاوت است؟

۲ آیا مقبولیت اجتماعی در بین دانش‌آموزان مدارس تک جنسیتی و مختلط

متفاوت است؟

۳ آیا نمرات دختران و پسران در پیشرفت تحصیلی و مقبولیت اجتماعی

متفاوت است؟

1 tobias

2 Sofar

3 Paul Andrew Ormerod

4 Spender

5 Sira

6 dem

7 SOFER

8 Social Desirability

فرضیه های تحقیق

فرضیه اصلی

به نظر میرسد تفکیک جنسیتی بر سلامت روانی جوانان ۱۴-۱۸ سال تاثیر میگذارد

فرضیه های فرعی

۱ با توجه به پژوهش های انجام شده پیشرفت تحصیلی در بین دانش آموزان مدارس تک جنسیتی و مختلط تفاوت دارد
 ۱ با توجه به بررسی جوامع دیگر مقبولیت اجتماعی نیز در بین دانش آموزان مدارس مختلط و تک جنسیتی تفاوت است
 ۳ تحقیقات کلی نشان میدهد نمرات دختران در مدارس تفکیک شده و نمرات و مشارکت در کلاس پسران در مدارس مختلط بیشتر است

تعریف مفاهیم تحقیق

روشناسی شناختی علمی است که به مطالعه فرایندهای پردازش اطلاعات در ذهن از قبیل توجه، ادراک، حافظه، زبان، حل مسئله، خلاقیت و استدلال می پردازد (سایت ویکی پدیا دانشنامه اژاد).

تفکیک جنسیتی یا جداسازی جنسی جداسازی افراد بر مبنای جنسیت آنهاست. توالت ها، حمام های عمومی، تخت خواب ها، خوابگاه ها، رختکن ها، اتوبوس ها، وسایل نقلیه عمومی و زندان ها از جمله مواردی است که در بعضی از نواحی از نظر جنسیتی جداسازی می شوند (سایت ویکی پدیا دانشنامه اژاد).

مدرسه، مکتب یا آموزشگاه یک مؤسسه آموزشی است که با هدف تأمین فضای آموزشی و آموزش به دانش آموزان توسط معلمان طراحی شده است (سایت ویکی پدیا دانشنامه اژاد).

منظور از مقبولیت «پذیرش مردمی» است. اگر مردم به درخواست فرد یا گروهی برای حکومت، تمایل نشان دهند و خواستار اعمال حاکمیت از طرف آن فرد یا گروه باشند و در نتیجه براساس خواست و اراده مردم حکومتی تشکیل گردد، گفته می شود آن حکومت دارای مقبولیت؛ و در غیر این صورت فاقد مقبولیت می باشد (منظمی تبار، ۱۳۸۵)

مدرسه منفک، اشاره به مدرسه های دارد که در آن دانش آموزان یا منحصراً پسر و یا منحصراً دختر هستند.
 مدرسه مختلط، اشاره به مدرسه های دارد که در آن دانش آموزان، دختر و پسر با هم در یک کلاس و در یک مدرسه مشغول تحصیل هستند (هریک ۲۰۰۹)

تعریف عملی/ عملیاتی/ مفهومی مفاهیم تحقیق

در این تحقیق منظور از تفکیک جنسیتی پاسخ هایی است که از مصاحبه شوندگان بدست می آید.

در این تحقیق منظور از مقبولیت اجتماعی پاسخ هایی است که از مصاحبه شوندگان بدست می آید.

در این تحقیق منظور از روانشناسی اجتماعی پاسخ هایی است که از مصاحبه شوندگان بدست می آید.

در این تحقیق منظور از مدرسه منفک پاسخ هایی است که از مصاحبه شوندگان بدست می آید.

در این تحقیق منظور از مدرسه مختلط پاسخ هایی است که از مصاحبه شوندگان بدست می آید.

۱ منوری، بلوچ و همکاران. (۱۴۰۰) بررسی تفکیک جنسیتی در مدارس

۲ خانی و محمدی (۱۳۹۴) در تحقیقی به نقش تفکیک جنسیتی بر پیشرفت تحصیلی و مقبولیت اجتماعی در مدارس ابتدایی پرداخته اند. پژوهش حاضر، از نظر اجراء، در زمره تحقیقات توصیفی است و طرح پژوهش، از نوع علی-مقایسه ای به شمار می رود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش آموزان دختر و پسر پایه پنجم و ششم ابتدایی که در سال تحصیلی ۹۲_۹۱ در شهر شهریار مشغول تحصیل بودند تشکیل داده اند، که حدود ۸۰۰۰ نفر می باشند. روش نمونه گیری، خوشه ای چند مرحله

¹ herrick

ای تصادفی بوده است و آنها نتیجه گیری کردند انش آموزشی که در مدارس تک جنسیتی هستند در مقایسه با دانش آموزانی که در مدارس مختلط هستند، پیشرفت تحصیلی بهتری دارند.

۲ خسروی، ملایی. (۱۳۹۱) در تحقیقی به بررسی مقایسه ای تعهد اجتماعی، شادکامی و سلامت روان در دانش آموزان و دانشجویان با تاکید بر عامل جنسیت. روش پژوهش، توصیفی و از نوع غیر آزمایشی و نمونه مورد مطالعه شامل ۲۹۳ نفر از دانش آموزان دبیرستانی و دانشجویان دوره لیسانس بود که به صورت تصادفی انتخاب و بررسی شدند.

۳ فروتن (۱۳۸۹) جامعه پذیری جنسیتی در کتاب های درسی مدارس ایران. جامعه آماری این تحقیق کلیه کتاب های درسی دوره ابتدایی تشکیل میدهد که در سال تحصیلی ۱۳۸۸_۱۳۸۹ در مدارس ایران تدریس می شدند

۴ منوری، رستگار نژاد و همکاران (۱۴۰۰). در تحقیقی به بررسی تفکیک جنسیتی در مدارس. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش آموزان و اولیا آنان تشکیل داده اند. کند. هدف از این مقاله بررسی تاثیر تفکیک جنسیتی بر پیشرفت و یادگیری در مدارس می باشد که با استفاده از روشی توصیفی تلاش شده که به این موضوع پرداخته شود.

۵ منشی، ظهروند و همکاران (۱۳۸۹). نقش ترکیب جنسیتی دانش آموزان در شاخه های نظری و مهارتی بر نرخ ورود دختران و پسران به دانشگاه این پژوهش از نوع تحقیق توصیفی (اسنادی است و نتایج آن نشان داده است که در تمام سال های تحصیلی مورد مطالعه پسران از فرصت و امکانات بیشتری برای ادامه تحصیل در رشته های مهارتی برخوردار بوده اند

پیشینه خارجی

۱ الجین (۲۰۱۵) رابطه بین جداسازی جنسیتی در مدارس، عزت نفس، ارزش های معنوی و همتایان روابط در کویت

ادبیات تحقیق

تفکیک جنسیتی در ایران

تفکیک جنسیتی به گونه ای بوده است که رابطه دختر و پسر در ایران با گذشت چهار دهه از انقلاب اسلامی همچنان به عنوان یکی از نیمه های تاریخ روابط اجتماعی خودنمایی می کند. عدم شناخت پیش از ازدواج به عنوان از دلایل طلاق در ایران طرح می شود. (خبر گذاری ایرنا، ۱۴۰۱).

به نظر می رسد تفکیک جنسیتی بر کاهش ازدواج و افزایش طلاق اثرگذار است، چرا که امکان شناخت درست دو جنس از یکدیگر را خواهد گرفت. با این وجود در کشور های دارای فرهنگ "روابط دختر و پسر" تعداد طلاق های به مراتب بیش تری صورت می گیرد صحبت کردن و حتی چت کردن دختر و پسر در ایران باید محدود باشد و دست دادن، لبخند زدن یا بوسیدن مطلقاً ممنوع است. حتی کوچکترین تماس فیزیکی با اعضای غیر خانواده از جنس مخالف ممنوع است به استثنای کودکان. گاه خانواده ها نوجوان خود را از هرگونه برخورد با جنس مخالف محروم کرده و آن ها را به شدت از این امر باز می دارند زیرا هر گونه ارتباطی با جنس مخالف را برخلاف شرع و گناه می دانند. در گذشته مادران در مهمانی های زنانه یا حمام ها برای پسرانشان همسر انتخاب می کردند. امروزه در بعضی از مکان ها مانند مدارس بین دانش آموزان جدایی جنسیتی وجود دارد اما در بعضی از مکان ها مثل دانشگاه ها جدایی جنسیتی وجود ندارد. جداسازی جنسیتی در مکان های عمومی مثل سواحل و استخرهای شنا در قانون تصریح و تکلیف شده است، برای زنان در اتوبوس و مترو قسمت های جداگانه ای قرار داده شده است و به مردان اجازه نمی دهند وارد سمت زنانه بشوند. در مترو این اقدام مرد، ایجاد مزاحمت برای بانوان تلقی می شود و جرم است. تفکیک جنسیتی در مدارس تنها به دانش آموزان محدود نمی شود بلکه به معلمان به خصوص مردان نیز در اکثر مواقع اجازه تدریس در مدارس جنس مخالف داده نمی شود. جداسازی جنسیتی علاوه بر آرایشگاه های زنانه در لباس فروشی های زنانه، پارک بانوان، تاکسی بانوان، سواحل، مکان های ورزشی دیده می شود. (سایت ویکی پدیا دانشنامه آزاد، ۱۴۰۲)

¹ Jain

جداسازی جنسیتی در مدارس

در بیشتر فرهنگ‌ها دختران در برهه‌ای از تاریخ از نهادهایی که به پسران آموزش رسمی می‌دادند، محروم می‌شدند. در نتیجه باورهای فرهنگی معطوف به نقش‌های خانوادگی زنان، دختران مرفه غالباً از دنبال کردن اهداف تحصیلی بازمی‌ماندند و به جای آن ناچار بودند مکتب‌خانه و جلساتی را که اخلاقیات و نزاکت را به آنها آموزش می‌دادند به پایان ببرند. در ایالات متحده، در نیمه دوم سده ۱۹، رشد جنبش‌های الغای بردگی و حقوق زنان شتاب گرفت و در نتیجه فعالیت‌های آنان برخی از دانش‌سراها و دانشگاه‌ها درهای خود را به روی زنان و اقلیت‌های نژادی گشودند. همزمان، شمار دانش‌سراهای زنانه بی‌وقفه رشد کرد تا جمعیت روزافزون زنان جویای تحصیلات عالی را در خود جای دهد. با وجود این، در میانه سده بیستم رشد دسترسی زنان به دانش‌سراها و دانشگاه‌ها کند شد تا اینکه بار دیگر در دهه ۱۹۶۰ تقاضا برای برابری جنسیتی افزایش یافت. از همه شاخص‌تر، قانون حقوق شهروندی سال ۱۹۶۴ و فصل نهم «اصلاحات آموزشی سال ۱۹۷۲ [۴]» -که دسترسی زنان به مؤسسات آموزشی را بهبود بخشید- بودند. فصل نهم اساساً مدارس را از بازداشتن زنان از ورود به نهادهای آموزشی عمومی و دسترسی برابر به امکانات این نهادها منع کرد.

در ایالات متحده، گرچه دختران و زنان اجازه ورود به بیشتر نهادهای آموزشی را پیدا کردند اما جداسازی جنسیتی در مطالب درسی و در نحوه بازی و فعالیت کلاسی کودکان ادامه یافت. پژوهشگرانی که تعاملات اجتماعی کودکان را در محیط‌های یادگیری سنتی بررسی می‌کنند، از مدت‌ها پیش خاطرنشان کرده‌اند که پسران و دختران خودشان را جدا می‌کنند و آموزگاران یا کارکنان مدرسه نیز گاهی دانش‌آموزان را به قرارگرفتن در مرزبندی جنسیتی ترغیب می‌کنند. زمانی که پسران و دختران در موقعیت‌های تفکیک‌جنسیتی -شده زمین بازی یا کلاس درس به شکلی متفاوت رفتار می‌کند و کنترل متفاوتی بر فضا اعمال می‌کنند، همزمان در حال اجرا و خلق «هنجارهای» جنسیتی -اند. جداسازی جنسیتی در سال‌های بعدی، یعنی زمانی که دانش‌آموزان کلاس‌های اختیاری، فعالیت‌های ورزشی و برنامه‌های مطالعاتی را انتخاب می‌کنند نیز رخ می‌دهد. در آغاز نوجوانی، دختران کمتر از پسران در موضوعاتی نظیر ریاضی و علوم ثبت‌نام می‌کنند و بیشتر فعالیت‌های ورزشی یا جدایند (نظیر دو میدانی، شنا، تنیس) یا تک-جنسیتی (فوتبال، هاکی، کشتی) -هستند. خاصه در برنامه‌های فنی و حرفه‌ای، جداسازی جنسیتی مشهود است چراکه دختران در کلاس‌های نگهداری کودک و آرایشگری حضور زیادی پررنگی دارند و پسران در کلاس‌های تعمیر خودرو و نجاری. از اوایل دهه ۱۹۷۰ در دانش‌سراها و دانشگاه‌ها، زنان به‌طور منظم در برنامه‌های به‌طور سنتی مردانه همچون تجارت و حقوق نام‌نویسی کرده‌اند. گرچه در حال حاضر زنان بیشتر از مردان مدرک پیش‌دانشگاهی می‌گیرند، در برنامه‌های آموزشی -دانش‌سراها و دانشگاه‌های معتبر که به مشاغل پردرآمد می‌انجامد، حضور کم‌رنگ‌تری دارند. فهم ارتباط جداسازی جنسیتی و نهادهای آموزشی با برساخت آمال و آرزوهای تحصیلی دانش‌آموزان برای فهم جداسازی جنسیتی عمودی و افقی و نابرابری جنسیتی در محیط کار لازم است (سایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی).

مدارس تفکیک جنسیتی

روز ۱۵ ژوئن سال ۲۰۰۸ میلادی، یعنی همان سالی که سال شعار تغییر در آمریکا بود و باراک اوباما با این شعار توانست در انتخابات ریاست‌جمهوری پیروز شود، روزنامه مشهور واشنگتن پست در گزارشی خبر از آن داد که تعداد مدارس تفکیک شده جنسی در آمریکا رو به افزایش است. بر اساس گزارش این روزنامه آمریکایی، بسیاری از مدارس در شهر واشنگتن و حومه آن در سال ۲۰۰۸ در تلاش بوده‌اند تا طرح تفکیک جنسیتی را آغاز کنند. تا سال ۲۰۰۲ تقریباً جز در موارد خاص کسی اجازه تالیس این گونه کلاس‌ها را نداشت اما در سال ۲۰۰۶ با منعطف‌تر شدن قوانین آموزش و پرورش در آمریکا، این مشکل تا حدودی حل شد و این مدارس شکل گرفتند. اینکه از ۲۰۰۶ تا ۲۰۰۸ یعنی تنها ظرف دو سال این مدارس با استقبال فراوان

¹ Jun

² Brack Hussein Obama

³ The Washington Post

مواجه می‌شوند، تا آنجا که واشنگتن‌پست از تاسیس ۵۰۰ مورد از آنها خبر می‌دهد، خود نشانگر تضعیف نظرات معطوف به اختلاط جنسیتی در آمریکاست. واشنگتن‌پست حتی نظرات برخی کارشناسان موافق این طرح را نیز در زمان خود مطرح کرده است. بنابراین به نظر می‌رسد طرح تفکیک جنسیتی حتی در آمریکا نیز که کشوری غیراسلامی است چندان سطحی به نظر نمی‌رسد، چرا که از ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ روی آن بحث شده و از سال ۲۰۰۶ به بعد دست کم در برابر آن عقب‌نشینی شده است! از ۲۰۰۶ تا ۲۰۰۸ نیز کلی طرفدار پیدا کرده است. البته این طرح در آمریکا نیز مخالفان خود را دارد. در همان سال ۲۰۰۶، روزنامه "یواس ای تودی" در گزارشی مدعی شد که طرح جداسازی خلاف نتایج تحقیقات علمی است و اصولاً جنسیت در آموزش چندان مسئله مهمی نیست. این روزنامه همچنین این ادعا را طرح کرد که با این کار امکانات بیشتر به پسران خواهد رسید و دختران دچار تبعیض خواهند شد! (خبرگزاری مشرق، ۱۳۹۰)

تربیت جنسی کودکان

تربیت جنسی فرایند کسب اطلاعات جسمانی، روانی و اجتماعی در مورد مسائل مرتبط با گزینه جنسی است و آموزش آن از سال‌های اول زندگی شروع می‌شود. یک کودک باید متناسب با روند سنی خود اطلاعاتی در خصوص جسم و روانش دریافت نماید تا بتواند گزینه جنسی خود را سامان‌دهی کند.

تربیت جنسی کودکان را امن می‌کند. با تربیت جنسی نگرش مثبت، ارزش‌ها و چارچوب اخلاقی ایجاد می‌شود، آگاهی و رضایت از جنسیت خود در کودکان به وجود می‌آید، موجب عزت نفس و اعتماد به نفس در باارزش دانستن خود و دیگران می‌شود، او در روابط فردی و جنسی خود رفتار مسئولانه دارد، از بیماری‌های مقاربتی پیشگیری می‌شود، مورد سوءاستفاده جنسی قرار نمی‌گیرد و از کسی نیز سوءاستفاده نمی‌کند.

معمولاً والدین به دلیل فقدان آگاهی از چگونگی ارائه آموزش‌های جنسی، عدم احساس راحتی در طرح این مساله، شرم و حیا، ترس از شکست حریم‌های خانوادگی و ترس از پیامدهای منفی این اطلاعات و ایجاد کنجکاوی و سوالات بیشتر، از طرح مسائل جنسی با فرزندان خود ممانعت می‌کنند. در زمان ارائه تربیت جنسی و آموزش‌های مرتبط با این موضوع والدین نباید واکنش هیجانی نشان دهند و به کودک جواب مبهم دهند. باید شنونده خوبی باشند. نباید از عباراتی مانند «زشت است» استفاده کرده و انکار نکنند. آن‌ها باید راستگو باشند و اگر جواب سوالی را نمی‌دانند از کودک فرصت بخواهند تا جواب سوال را پیدا کنند. (خبرگزاری ایسنا، ۱۴۰۲)

تاریخچه

جداسازی جنسیتی در ایران یا تفکیک جنسیتی در ایران دارای سابقه طولانی و پیچیده‌است و در دوران مختلف نوسان داشته‌است و پس از انقلاب ۱۳۵۷ در ایران تفکیک بین زنان و مردان در فضای عمومی، پررنگ‌تر شد (سحر نیازی، ۱۳۹۷). تفکیک جنسیتی در ایران سابقه‌ای بلندمدت دارد که ریشه‌های آن را می‌توان در فضای اندرونی و بیرونی خانه‌های دوره قاجار و قبل از آن مشاهده کرد. نمونه دیگر این تفکیک باز هم در دوره قاجار در پیاده‌روهای خیابان لاله‌زار تهران دیده شده‌است. این تفکیک به شکلی بوده‌است که یک آژان در خیابان پیاده‌روها را کنترل می‌کرده‌است تا زنان و مردان از مرز مشخص شده‌شان خارج نشوند (ملکی، ۱۳۹۷).

در مدارس که در آن زمان وجود داشت، دختران و پسران از یکدیگر جدا بودند و مدارس مختلط نداشتیم. زنان اجازه حضور در زورخانه‌ها، قهوه‌خانه‌ها و ورزشگاه‌ها را نداشتند. (سایت انجمن جامعه‌شناسی ایران، ۱۳۹۴).

پس از آن برای اولین بار به دستور رضا شاه که علیه تفکیک جنسیتی بود دانشگاه‌ها شروع به ثبت نام دختران کردند جدایی و تفکیک بین زنان و مردان در فضاهای عمومی، بعد از انقلاب پررنگ‌تر شدند. جلوگیری از اختلاط در خیلی از مکان‌ها مانند ساحل‌ها، مدرسه‌ها، استخرها، کتابخانه‌ها، آرایشگاه‌ها و سالن‌های ورزشی انجام شد. امروزه بر اساس قوانین، بخش‌های جداگانه‌ای در جلسات سیاسی، کنفرانس‌ها، مراسم ازدواج و تشییع جنازه باید برای زنان و مردان در نظر گرفته شود. در ادارات و سازمان‌ها تفکیک جنسیتی ممکن است در بین کارکنان و دواير داخلی یک سازمان صورت گیرد، مانند بخش زنان و زایمان یک بیمارستان، یا ممکن است که سازمان به صورت تک جنسیتی تشکیل شود و به وظایف خاص خود در سطح

جامعه پیردازد مانند سرای سالمندان بانوان یا آقایان. تاریخچه مدارس ایران در سده‌های ۱۲ و ۱۳ ه. ق در مکتب‌خانه‌ها و مدارس دینی ایران آغاز شد و در حدی بود که افراد خواندن و نوشتن و حداکثر احکام دینی را بیاموزند. از میان افرادی که این مرحله را پشت سر می‌گذاشتند، تعداد معدودی که توانایی مالی و علاقه به فراگیری علوم بیشتر را داشتند برای علم‌آموزی به شهرهای بزرگ و مذهبی که دارای مدارس علوم دینی معتبر بودند می‌رفتند. اولین مدارس نوین در ایران از دوران محمدرضا قاجار شکل گرفتند. اولین مدرسه را کشیشی آمریکایی به نام پرکینز در ارومیه در سال ۱۲۵۴ ه. ق ساخت که در آن علاوه بر برخی دانش‌های جدید، قالی‌باقی و آهنگری نیز به کودکان تعلیم داده می‌شد و دومین مدرسه را اوژن بوره (کشیش فرانسوی) در سال ۱۲۵۵ در تبریز بنا کرد.

رفتارهای پرخطر نوجوانان و جوانان ۱۴_۱۸ سالگی

رفتارهای پرخطر به مجموعه رفتارهایی منند سیگار، مصرف الکل، مصرف مواد مخدر، دشتن روابط جنسی، خودکشی، خشونت و... گفته میشود که عموماً در سنین نوجوانی بروز میکند. درگیری نوجوانان در رفتارهای پرخطر نه تنها کیفیت زندگی حال آنان را کاهش می دهد بلکه حتی بر کیفیت زندگی آنان در بزرگسالی و سالمندی نیز تاثیر گذار است. همچنین رفتارهای پرخطر نه تنها برای فرد بلکه برای خانواده او و همچنین جامعه نیز پیامدهای منفی بسیاری دارد. افزایش نرخ مرگ و میر در دوره نوجوانی، ابتلا به ایدز و بیماری های عفونی ناشی از مقاربت جنسی، بیماری های ناشی از مصرف سیگار و مواد مخدر، بارداری های پیش از زواج، کاهش کیفیت زندگی و... از جمله پیامدهای شیوع رفتارهای پرخطر در میان نوجوانان است. دوره نوجوانی دوره گذار از کودکی به بزرگسالی است و نوجوان در این دوره تغییرات زیستی، اجتماعی، عاطفی و شناختی را تجربه می کند. این تغییرات برای نوجوان فشارها و تنش هایی را به وجود می آورد و نوجوان راه حل رفع تنش و فشارهای ناشی از مراحل رشد دوره نوجوانی را در استقلال ار والدین، جستجو منابع حمایت عاطفی در خارج از خانه، به دست آوردن تایید گروه همسالان و... می یابد و بنابراین با درگیری در رفتار پرخطر درصدد پاسخگویی به این فشارها برمی آید. البته چنان نیست که همه افراد در دوره نوجوانی درگیر رفتارهای پرخطر شوند. داشتن رابطه اجتماعی با سایرین (با کارکردهایی از جمله افزایش عزت نفس، تاثیر بررفاه فردی و اجتماعی، افزایش توانی حل مشکلات، انسجام اجتماعی، تقویت تعهدات اخلاقی و ثبات اجتماعی) از طریق تقویت شبکه اجتماعی و دریافت حمایت اجتماعی، از عوامل مقابله با فشارها و تنش های دوره نوجوانی و بازدارنده بروز رفتارهای پرخطر در میان نوجوانان در نظر گرفته شود. (رحمانی ۱۳۹۵)

مبانی نظری

در یک نگاه کلی، آقای وایزمن^۱ و ریوردن^۲ در تحقیق خود نشان می‌دهند که تا قبل از سال ۲۰۰۳ تنها کشورهای کمی در جهان آموزش تک جنسیتی در مدارس به میزان یک یا دو درصد داشتند. ولی برخی کشورها بالای ده درصد آموزش تک جنسیتی داشتند. این کشورهای شامل بلغارستان^۳، شیلی^۴، سنگاپور^۵، انگلستان، هنگ‌کنگ^۶، نیوزلند استرالیا و کشورهای اسلامی می‌شود. در سال‌های اخیر گرایش به آموزش تک جنسیتی حتی در کشورهای مدرن نیز روبه افزایش گذاشته است.

¹ We man

² Riordan

³ Bulgaria

⁴ Chile

⁵ Singapore

⁶ Hong Kong

بزرگ‌ترین اتفاقی که سیستم آموزشی تک جنسیتی آمریکا را تحت تأثیر قرارداد و آن را محدود کرد، قانونی بود که تحت عنوان تایتل ایکس^۱ در سال ۱۹۶۴ تصویب شد. دایره-المعارف زنان و جنسیت این اصلاحیه را قدمی برای فرصت برابر و دسترسی برابری برای دو جنسیت می‌داند. بسیاری از فمینیست‌ها برای تصویب این قانون زحمت بسیاری کشیدند. هدف طرح ممنوعیت تبعیض جنسیتی و دوجنسیتی کردن آموزش در تمام مقاطع تحصیلی بود. دلیل اصلی افزایش دوباره‌ی مدارس تک جنسیتی، اصلاح قانون سال ۱۹۷۲ در سال ۲۰۰۶ بود. این قانون جدا کردن دختران و پسران را مجاز اعلام کرد و سازمانی به نام سازمان آموزش ملی تک جنسیتی ایجاد شد و تعداد مدارس تک جنسیتی از ۴ مدرسه در سال ۱۹۹۸ به ۵۴۰ مدرسه در سال ۲۰۱۰ رسید. هم‌اکنون بحث آموزش تک جنسیتی یا دوجنسیتی یکی از بحث‌های بسیار فراگیر در آمریکا است. لازم به ذکر است که ایجاد و ثبت‌نام و در این مدارس و دانشگاه‌ها کاملاً اختیاری است، با این حال در سال ۲۰۰۸ تحقیق دانشگاه هاروارد نشان می‌دهد که بیشتر از یک‌سوم پدر و مادران آمریکایی مدارس و آموزش تک جنسیتی را ترجیح می‌دهند.

آموزش تک جنسیتی در کشور انگلستان همانند اغلب کشورهای غربی، در سال‌های قدیم مرسوم بوده است ولی رفته‌رفته تعداد آن‌ها روبه کاهش یافته و در حال حاضر اکثر آن‌ها دوجنسیتی هستند. ولی در سال‌های اخیر روند به سمت تفکیک جنسیتی است. در سال ۲۰۰۹ تحلیل وسیعی که روی ۷۰۰۰۰۰ (هفتصد هزار نفر) دختر انجام شده است نشان می‌دهد که حضور آن‌ها در محیط‌های آموزشی تک جنسیتی موجب افزایش نمرات آن‌ها می‌شود. در سال ۲۰۰۷ نیز تحقیق دیگری که توسط حکومت انگلستان پشتیبانی شده است، نشان می‌دهد که دختران در کلاس‌های دوجنسیتی به حاشیه رانده می‌شوند و توصیه شده است که دختران و پسران جداگانه آموزش ببینند. آنالیز ۱۷۰۰۰ (هفده هزار) نفر نشان می‌دهد که تک جنسیتی کردن موجب افزایش بازدهی علمی، کاهش طلاق و بارداری غیرقانونی می‌شود. تحقیق دیگری نشان می‌دهد که دختران به مراتب در کلاس‌های تک جنسیتی بهتر عمل میکنند. آقای سالیوان^۲ در مقاله‌ی خود بیان می‌دارد که در محیط‌های تک جنسیتی دختران در نمرات ریاضی و علوم بهتر عمل می‌کنند و پسران در نمرات زبان انگلیسی خود رشد می‌کنند. همچنین اثبات شده است که دخترانی که در محیط‌های آموزشی تک جنسیتی آموزش دیده‌اند، درآمد بیشتری در آینده‌ی کاری و زندگی خود دارند.

روش تحقیق، جامعه آماری، حجم نمونه و ابزار گردآوری داده‌های تحقیق

این پژوهش براساس ماهیت داده‌ها یک تحقیق کیفی، از نظر هدف تحقیق کاربردی و برحسب ابزار گردآوری داده‌ها یک تحقیق توصیفی می‌باشد. با توجه به اینکه تحقیق حاضر به روش توصیفی تحلیل انجام شده است و بر پایه مطالعات کتابخانه‌ای و اسنادی استوار است، لذا از ابزار فیش برداری اسناد معتبر، برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز استفاده شده است. در روش کتابخانه‌ای با مراجعه به کتب و مقالات فارسی و لاتین، بخشی از اطلاعات لازم جمع‌آوری گردیده و به علاوه از اینترنت به عنوان منبع اطلاعات روز علمی استفاده به عمل آمده و مقالات معتبر پژوهشی نیز مورد استفاده قرار گرفته‌اند. محقق در این پژوهش از رویکرد کیفی استفاده نموده است. در این پژوهش برای پاسخگویی به سؤال پژوهش از روش پدیدار نگاری استفاده شده است. روش پدیدار نگاری را می‌توان برای پژوهش درباره هر جنبه از واقعیت طبیعی یا اجتماعی که افراد درباره آن برداشتی به دست آورده‌اند مورد استفاده قرار داد. جامعه آماری این پژوهش نیز، شامل نوجوانان شهر مشهد می‌باشد. مشارکت‌کننده‌های این پژوهش ۶ نفر از ۱۰ نفر می‌باشند که انتخاب شده‌اند. محقق در تحقیق حاضر از نمونه‌گیری هدفمند استفاده نموده است. در نمونه‌گیری هدفمند، بخشی از جامعه، بر اساس قضاوت و نظر کارشناسی خود پژوهنده و یا تأیید افراد صاحب نظر، نمونه انتخاب می‌شود. این نمونه به گونه‌ای انتخاب شده است که تا حد امکان ویژگی‌های جامعه واقعی را داشته باشد.

1 Title IX
2 feminist
3 sullivan

در این پژوهش روش و ابزار گردآوری اطلاعات از طریق مصاحبه نیمه ساختار یافته می باشد، که هر مصاحبه بین ۴۵ تا ۶۰ دقیقه به طول انجامیده است. داده ها از طریق روش مقایسه ای موازی مورد تحلیل قرار گرفته و نتایج بدست آمده از مصاحبه، جمع آوری، ثبت و به روش تفسیری از طریق تدوین جدول راهنما و استخراج نکات کلیدی، کدگذاری باز، کد مولفه و در قالب مضامین عمده دسته بندی گردیده اند.

یافته های تحقیق

ردیف	سوالات	نکات کلیدی	کد باز	مولفه	ابعاد
۱	دیدگاهتون درباره جو اخلاقی مدارس در صورت مختلط و تفکیک شده را بیان کنید	اختلاف اخلاقیات نسلی بین معلم و دانش آموز و عدم آموزش درباره جنس مکمل	عدم آموزش درباره جنس مکمل و اختلاف نسلی معلم ها	ضعف در آموزش و پرورش	نبود ارتباط بین معلم ودانش آموز و عدم شناخت جنس مکمل
۲	ایا جداسازی افراد از کودکی باعث ایجاد حس نیاز در افراد میشود؟ و ایا این حس نیاز در آینده باعث آزار و اذیت جنسی میشود؟	بله، باعث ایجاد حس نیاز میشه ،اما باعث آزار و اذیت جنسی خیر	ایجاد حس نیاز	مصنوعی بوئن محیط مدارس تفکیک شده	کنجکاوی کنترل نشده
۳	یه نظر شما کدام جو مدرسه، برای پیشرفت تحصیلی اثر بخشی است	مدارس مختلط باعث ایجاد حس رقابت و پیشرفت تحصیلی میشود	رقابتی شدن و پیشرفت تحصیلی	واقعی بودن جو مدرسه با اجتماع	پیشرفت تحصیلی
۴	مهم ترین آسیب یا کمکی که مدارس تفکیک جنسیتی باعث ان میشود چیست؟	باعث آسیب های اخلاقی و جنسی میشود و دو جنس دنبال کشف یکدیگر از راهای بی نظم و کنترل نشده	به دنبال کشف جنس مکمل از راه های کنترل نشده	مصنوعی بودن جو مدرسه	کنجکاوی کنترل نشده
۵	ایا مقبولیت اجتماعی در بین دانش آموزان مدارس تک جنسیتی و مختلط یکی است؟	خیر مقبولیت اجتماعی در افرادی که در مدرسه مختلط هستند نقاب بیشتری دارند اما کسانی که در مدارس تفکیک شده هستند ناتوان در برقراری ارتباط اجتماعی هستند	داشتن نقاب در مدارس مختلط و ناتوانی در تعاملات اجتماعی در افراد مدارس تفکیک شده	جو مصنوعی مدارس تفکیکی و کنترل کم در مدارس مختلط	افراد گوشه گیر و دورو در مدارس مختلط و ضد اجتماعی در مدارس تفکیک شده

ردیف	سوالات	نکات کلیدی	کد باز	مولفه	ابعاد
۱	دیدگاهتون درباره جو اخلاقی مدارس در صورت مختلط و تفکیک شده را بیان کنید	در جو مختلط امکان دور شدن از یادگیری درس بسیار بیشتر است و در تفکیک شده حس نیاز را به شدت زیاد میکند	حس نیاز زیاد در مدارس تفکیک شده و دور شدن از یادگیری در مدراس مختلط	حس نیاز در مدارس تفکیک و موانع در یادگیری در مدارس مختلط	کنجکاوی کنترل نشده یاپسرفت تحصیلی
۲	ایا جداسازی افراد از کودکی باعث ایجاد حس نیاز در افراد میشود؟ و ایا این حس نیاز در	بله به شدت باعث احساس نیاز در ۲ جنس به کشف یکدیگر میشود و ممکن است در بزرگسالی به انحراف	احساس نیاز به شدت زیاد	جداسازی بیش از حد وممنوعیت زیاد	کنجکاوی کنترل نشده

			یا آزار جنسی به دیگران شود	اینده باعث آزار و اذیت جنسی میشود؟	
پیشرفت تحصیلی	زمینه سازی و کنترب درست	با زمینه سازی از ابتدا مدارس مختلط در پیشرفت تحصیلی کمک بیشتری میکنند	اگر زمینه سازی لازم انجام بگیرد از ابتدا در مدارس مختلط باعث کمک و پیشرفت میشود ولی در حال حاضر در صورت تفکیک شده باعث پیشرفت بیشتری میشود	یه نظر شما کدام جو مدرسه، برای پیشرفت تحصیلی اثر بخشی است	۳
اسکیزویید ^۱	جو مصنوعی مدارس تفکیک شده	غیر اجتماعی و ناتوانی در برقراری ارتباط اجتماعی	باعث غیر اجتماعی شدن افراد و آسیب زدن به تعاملات فرد در اجتماع یا مقاطع بالاتر میشود	مهم ترین آسیب یا کمکی که مدارس تفکیک جنسیتی باعث آن میشود چیست؟	۴
نرسیدن به خودشناسی	رقابتی بودن محیط مدرسه	داشتن نقاب در مدارس مختلط	خیر باعث زدن نقاب بیشتر افراد میشود اما در مدارس تفکیک شده ساده تر به این موضوع میپردازند	ایا مقبولیت اجتماعی در بین دانش آموزان مدارس تک جنسیتی و مختلط یکی است؟	۵

ردیف	سوالات	نکات کلیدی	کد باز	مولفه	ابعاد
۱	دیدگاهتون درباره جو اخلاقی مدارس در صورت مختلط و تفکیک شده را بیان کنید	در مدارس تفکیک شده افراد نقاب کمتری دارند نصبت به مدارس مختلط	داشتن نقاب بیشتر در مدارس مختلط	رقابتی بودن جو مدرسه	افراد ضد اجتماع
۲	ایا جداسازی افراد از کودکی باعث ایجاد حس نیاز در افراد میشود؟ و ای این حس نیاز در آینده باعث آزار و اذیت جنسی میشود؟	خیر حس نیاز در افراد وجود دارد و ربطی به محیط مدرسه نداره و همچنین دخالتی در آزار رساندن به دیگری ندارد و مربوط به شخص است اما آزار های جنسی در سطح شهر صورت میگیرد	مربوط به شخصیت فرد است	جامعه مدرسه در شکل گیری شخصیت نقش دارد	کمک به آزار های جنسی
۳	یه نظر شما کدام جو مدرسه، برای پیشرفت تحصیلی اثر بخشی است	در مدارس مختلط باعث ایجاد حس رقابت و بیشتر شدن انگیزه میشود	انگیزه بیشتر	رقابتی بودن فضای تحصیل	پیشرفت تحصیلی
۴	مهم ترین آسیب یا کمکی که مدارس تفکیک جنسیتی باعث آن میشود چیست؟	باعث ایجاد آسیب های اجتماعی مانند ناتوانی در برقراری ارتباط میشود اما همچنین کمک در مرز بندی هر شخص برای خود میشود	ناتوانی در برقراری ارتباط	جو مصنوعی مدرسه منفک	اختلال اضطراب اجتماعی ^۲
۵	ایا مقبولیت اجتماعی در بین دانش آموزان مدارس تک جنسیتی و مختلط یکی است؟	خیر در مدارس مختلط باعث داشتن نقاب در افراد میشود که به واقعیت خود نزدیک نیست اما در مدارس تفکیک شده باعث نقاب کمتر در افراد میشود	داشتن نقاب در مدارس مختلط	رقابتی بودن جو مدرسه	افراد ضد اجتماع

ردیف	سوالات	نکات کلیدی	کد باز	مولفه	ابعاد
۱	دیدگاهتون درباره جو اخلاقی مدارس در صورت مختلط و تفکیک شده را	در مدارس تفکیک شده باعث مصنوعی شدن محیط میشود و	مصنوعی شدن محیط آموزشی	جدا سازی زیاد ۲ جنس	کنجکاو کنترول نشده

^۱ Schizoid personality disorder

^۲ social anxiety disorder

			در مدارس مختلط هم نظارت بسیار مهمه	بیان کنید	
کنجکاو کنترول نشده	آموزش نبود درباره جنس مکمل	نداشتن شناخت نسبت به جنس مکمل	بله، باعث نبود شناخت در دو جنس میشود و نبود شناخت و آموزش باعث آزار رساندن به شخص دیگری میشود	ایا جداسازی افراد از کودکی باعث ایجاد حس نیاز در افراد میشود؟ و ایا این حس نیاز در آینده باعث آزار و اذیت جنسی میشود؟	۲
پیشرفت تحصیلی	تفاوت در ذهنیت و یادگیری	آموزش مناسب با هر جنسیت جداگانه	تفکیک شده، زیرا دو جنس باهم تفاوت دارند و نمیشود با یک آموزش هر دو را سنجید	یه نظر شما کدام جو مدرسه، برای پیشرفت تحصیلی اثر بخشی است	۳
نداشتن شناخت کافی و کنجکوی کنترول نشده	جداسازی زیاد از جنس مکمل خود	نداشتن شناخت از جنس مکمل خود و جلوگیری از روابط جنسی زود هنگام	نداشتن شناخت از یکدیگر باعث آسیب در روابط افراد میشود و یکمک میکند به جلوگیری روابط جنسی زود هنگام	مهم ترین آسیب یا کمکی که مدارس تفکیک جنسیتی باعث آن میشود چیست؟	۴
کنجکوی کنترول نشده	تطابق نداشتن محیط مدرسه با اجتماع	چهره فرد در اجتماع ربطی به محیط مدرسه ندارد	بله، زیرا محیط مدرسه ارتباطی با محیط اجتماع و چهره فرد در اجتماع ندارد	ایا مقبولیت اجتماعی در بین دانش آموزان مدارس تک جنسیتی و مختلط یکی است؟	۵

ردیف	سوالات	نکات کلیدی	کد باز	مولفه	ابعاد
۱	دیدگاهتون درباره جو اخلاقی مدارس در صورت مختلط و تفکیک شده را بیان کنید	در مدارس مختلط رقابت بیشتر است و در مدارس تفکیک شده جو مصنوعی و خشک تر است	جو مصنوعی در مدارس رقابت زیاد در مدارس مختلط	واقعی تر بودن محیط مدارس مختلط	رشد سالم
۲	ایا جداسازی افراد از کودکی باعث ایجاد حس نیاز در افراد میشود؟ و ایا این حس نیاز در آینده باعث آزار و اذیت جنسی میشود؟	بله باعث ایجاد حس نیاز میشود ولی حس نیاز باعث ناتوانی در برقراری ارتباط دو جنس میشود و نه آزار و اذیت جنسی	احساس نیاز از کودکی و ناتوانی در برقراری ارتباط	تلاش برای شناخت جنس مکمل خود	کنجکاو کنترول نشده
۳	یه نظر شما کدام جو مدرسه، برای پیشرفت تحصیلی اثر بخشی است	مدارس مختلط، زیرا دو جنس باهم تفاوت دارند و هریک در تخصص خود به دیگری کمک میکند	کمک به یکدیگر	ایجاد حس انسان دوستانه	رشد سالم
۴	مهم ترین آسیب یا کمکی که مدارس تفکیک جنسیتی باعث آن میشود چیست؟	ناتوانی در برقراری ارتباط مهم ترین آسیب آن است و رفتار و آموزش برای هر جنس متفاوت است و تفکیک نظارت را راحت تر میکند	ناتوانی در برقراری ارتباط در مدارس تفکیک شده و نظارت آسان تر	مصنوعی بودن محیط مدرسه	کنجکاو کنترول نشده
۵	ایا مقبولیت اجتماعی در بین دانش آموزان مدارس تک جنسیتی و مختلط یکی است؟	نقاب هایی وجود دارد در مدارس مختلط اما در کل رفتار شخص تفاوت زیادی ندارد و فقط در مورد هایی خاص تفاوت میکند	داشتن نقاب به چهره در مدارس مختلط	نداشتن شناخت نسبت به خود	عدم داشتن خودآگاهی

ردیف	سوالات	نکات کلیدی	کد باز	مولفه	ابعاد
1	دیدگاهتون درباره جو اخلاقی مدارس در صورت مختلط و تفکیک شده را بیان کنید	در مدارس مختلط رقابتی تر و محیط واقعی تری است	محیط واقعی و رقابتی تر	سازگری بیشتر با اجتماع	رشد سالم
2	ایا جداسازی افراد از کودکی باعث ایجاد حس نیاز در افراد میشود؟ و ایا این حس نیاز در آینده باعث ازار و اذیت جنسی میشود؟	خیر، زیرا حس نیاز در اشخاص وجود دارد و محیط تفکیک شده مدرسه نقشی در زیاد شدن ان ندارد اما در سطح شهر ازار جنسی نیز دیده میشود	مربوط به شخصیت فرد است	جامعه مدرسه در شکل گیری شخصیت نقش دارد	کمک به ازار های جنسی
3	یه نظر شما کدام جو مدرسه، برای پیشرفت تحصیلی اثر بخشی است	مدارس مختلط، رقابت بستر میشود و در نتیجه باعث پیشرفت تحصیلی میشود	رقابت در مدارس مختلط باعث پیشرفت تحصیلی میشود	واقعی تر بودن محیط	رشد سالم
4	مهم ترین اسبب یا کمکی که مدارس تفکیک جنسیتی باعث ان میشود چیست؟	محیط مصنوعی باعث اسبب های اجتماعی به افراد میشود، و باعث بهبود کنترل افراد میشود	محیط مصنوعی و بهبود در کنترل افراد	جدا سازی اجباری	اسبب اجتماعی
5	ایا مقبولیت اجتماعی در بین دانش آموزان مدارس تک جنسیتی و مختلط یکی است؟	خیر، زیرا ۲ محیط و جامعه مختلف است پس قطعاً مقبولیت اجتماعی در انها نیز متفاوت است	محیط های متفاوت از هم	مصنوعی بودن مدرسه منفک و رقابتی بودن مدرسه مختلط	اسبب در برقراری ارتباط با اجتماع

بحث و نتیجه گیری

مسئله اسبب های روانی دغدغه خیلی از افراد حال حاضر است که سن نوجوانی میتواند اثر بخشی زیادی در ان داشته باشد با توجه به مقالات، کتاب ها، خبرگذاری ها و مصاحبه های ذکر شده متوجه تاثیر مستقیم تفکیک جنسیتی در سلامت روان نوجوانان و جوانان دارد و همچنین در مصاحبه های انجام شده متوجه تاثیر مختلط یا تفکیک بودن مدرسه بر پیشرفت تحصیلی که عاملی است که باعث فشار های روانی از سمت خانواده و جامعه به فرد میشود را نیز در نظر گرفت.

پژوهش حاضر، با هدف بررسی تاثیر نوع مدرسه (مختلط یا منفک)، جنسیت و تعامل این دو بر بهبود سلامت روان و پیشرفت تحصیلی و مقبولیت اجتماعی دانش آموزان ۱۴_۱۸ سال صورت پذیرفت تحلیل داده ها نشان داد که نوع مدرسه تاثیر معنا داری در رابطه با سلامت روان و پیشرفت تحصیلی دارد. دانش آموزان مدارس تک جنسیتی به شکلی معنا دار و در مجموع معدل بالاتری نسبت به دانش آموزان مدارس مختلط کسب کرده اند این یافته با پژوهش های اسکنتبری^۱ و بیکر^(۲۰۰۷)، یانگر^۲ و واریگتون^(۲۰۰۵)، کرسول^۳ و همکاران^(۲۰۰۲)؛ وودوارد و همکاران^(۱۹۹۹) اسپندر و سارا^(۱۹۸۰) و دیم^(۱۹۸۴) و خانی، محمدی^(۱۳۹۴) همخوان، و با پژوهش سوفر و همکاران^(۲۰۰۲) ناهمخوان. به نظر می رسد در مدارس تک جنسیتی، یک دست بودن کلاس موجب می شود نیازها و استعداد های دانش آموزان تغییر پذیری کمتری داشته باشد. پر واضح است که این عامل، موجب م یشود معلم در اداره کلاس و روش های تدریس خود موفق تر عمل کند. در کلاس های تک جنسیتی، در مقایسه با کلاس های مختلط، رفتارهای انضباطی کمتری وجود دارد که این عامل نیز به نوبه خود می تواند در

- 1 Santlebury
- 2 Bker
- 3 Yungger
- 4 Wrrington
- 5 Gesswell

میانگین بیشتر معدل دانش آموزان تک جنسیتی نقش داشته باشد. و همچنین دختران در این پژوهش نمرات به مراتب به مراتب بهتری نسبت به پسر ها دارند، در رابطه با اینکه جنسیت، موجب داشتن معدل بیشتر دانش آموزان در دوره ابتدایی می شود، دلایل متعددی ذکر شده است. در بین آنها، عواملی همچون تعیین کننده های زیستی (هیک^۱ و همکاران، ۲۰۰۸)، تفاوت مشخصه های شخصیتی (دیفوریت^۲ و همکاران، ۲۰۰۸) دیده می شود علاوه بر این موارد در جامعه ایرانی و پژوهش حاضر به نظر می رسد که والدین انتظار بیشتری از دختران دارند تا در عرصه تحصیل موفق شوند. آنان، موفقیت تحصیلی دختران را بیشتر تشویق می کنند. به نظر می رسد که این عوامل، همگی دست به دست هم داده و موفقیت تحصیلی بیشتر دختران را در مقایسه با پسران رقم میزنند.

یافته های دیگر نشان می دهد که جنسیت تاثیر معنا داری بر مقبولیت اجتماعی دانش آموزان دارد. به نظر می رسد در فرهنگ ایرانی دختران بیشتر از پسران به رفتارهایی تشویق می شوند که از مقبولیت اجتماعی برخوردار است. به نظر می رسد که این عامل موجب شده دختران نمره بیشتری در مقیاس مقبولیت اجتماعی کسب کنند.

و با توجه به مصاحبه های انجام شده میتوان نتیجه گرفت که در مدارس مختلط افراد از نقاب بیشتری برای شخصیت خود استفاده میکنند که باعث آسیب های روانی زیادی در تعاملات اجتماعی آنها میشود. اما در مدارس تفکیک شده از همبستگی و خودسانسوری کمتری نسبت به مدارس مختلط استفاده می شود

همچنین در این پژوهش از دلایل پیامد های روانی دانش آموزان نداشتن شناخت و آموزش درباره جنس مکمل خود و جو مصنوعی مدارس تفکیک شده، ناهمخوان با اجتماع، برخورد نادرست معلمان با دانش آموزان، نداشتن شناخت و اطلاعات کافی معلمان درباره تفاوت جنسیتی و تفکر دختران و پسران می توان اشاره کرد و همچنین حتی برای والدین نیز نداشتن آگاهی لازم و آموزش صحیح به فرزند خود تکمیل کننده جو مصنوعی مدارس تفکیک شده است

و با توجه به پاسخ ها توسط مصاحبه شوندگان در بعضی افراد تفکیک جنسیتی باعث پیشرفت و در بعضی مدارس مختلط باعث پیشرفت میشود همچنین در دیگر سوالات این تفاوت ها نیز مشاهده می شود که به این نتیجه میرسیم که بخاطر تفاوت افراد توصیه به حق انتخاب بیشتر برای افراد و والدین در انتخاب مدارس میشود با بیشتر شدن مدارس مختلط و آگاهی رسانی بیشتر به والدین و همچنین فرزند جهت پیدا کردن استعداد خود و راه درست خود جهت شکوفایی.

محدود بودن جامعه آماری به شهر مشهد، یک مقطع سنی، و همچنین، یک مقطع زمانی، از جمله محدودیت هایی است که هنگام تعمیم دهی نتایج، باید مورد توجه قرار گیرد. نکته دیگر اینکه در ایران، تنها در مناطقی مدرسه مختلط وجود دارد که جمعیت آن منطقه محدود است. این مناطق، معمولاً در مقایسه با مناطق مدارس منفک، امکانات رفاهی- اجتماعی- اقتصادی کمتری دارند. بنابراین، در تعمیم دهی و تفسیر نتایج، باید به این نکته توجه شود.

و با توجه به یافته های بالا نتیجه گرفته شده با تفکر ابتدای محقق در تضاد بوده و متوجه پاسخ غلط در ابتدا به فرضیه خود شده

پیشنهادات تحقیق

پیشنهادات علمی

از آنجایی که هدف علم، تبیین پدیده هاست، پیشنهاد می شود در ارتباط با تاثیر نوع مدرسه، پژوهش های دیگری در مقاطع مختلف تحصیلی و شهرهای دیگر صورت پذیرد، تا قابلیت تعمیم نتایج افزایش پیدا کند. همچنین، می توان تاثیر نوع مدرسه بر سایر جنبه های رشد کودک مثل شخصیت و رشد شناختی مورد واکاوی قرار داد. نتایج این پژوهش می تواند به تعدادی از سؤال ها و ابهامات والدین پاسخ داده و به آنان کمک کند تا در مورد ثبت نام فرزندشان در مدرسه تفکیک یا مختلط، تصمیمی مناسب اتخاذ کنند. همچنین، این پژوهش می تواند به سیاست گذاران آموزشی در رابطه با کاهش یا افزایش مدارس

1 Htks

2 Defruyt

پیشنهادات کاربردی

- _ بیشتر شدن مدرسه های مختلط برای تصمیم گیری راحت تر والدین
- _ کلمات جنسیتی را عوض کرده برای مثال بجای جنس مخالف از واژه جنس مکمل (کامل کننده) استفاده بشود
- _ آموزش برای شناخت بهتر دو جنس در مدارس بیشتر شود
- _ در مدارس مختلط کنترل و نظارت بیشتری صورت بگیرد
- _ آموزش های برخورد و رفتار با جنس مکمل از کودکی صورت بگیرد
- _ معلمان شیوه آموزش متناسب با هر جنس را فراگیرند

منابع

منابع داخلی

- ۱ محمد حسین خانی، محسن محمدی محمدی (۱۳۹۴) نقش تفکیک جنسیتی بر پیشرفت تحصیلی و مقبولیت اجتماعی در مدارس ابتدایی (پژوهش های تربیتی شماره ۳۰ -)
- ۲ سحر نیازی، (۱۳۹۷) تفکیک جنسیتی
- ۳ شیدا ملکی، (۱۳۹۷) رضایت از تبعیض مثبت
- ۴ جواد منظمی تبار، (۱۳۸۵). نقش مشارکت مردمی در تقویت امنیت اجتماعی، نشریه دانش انتظامی
۵. زرگر شیرازی، ف. و سراج خرمی، ن. (۱۳۹۰). رابطه خود اثربخشی و مقبولیت اجتماعی با اضطراب اجتماعی در دانشجویان دختر. فصلنامه علمی پژوهشی زن و فرهنگ.
۶. سموعی، ر.، باقرزاده، ه.، و سبزه واری، م. (۱۳۸۴). سنجش پایانی پرسشنامه مقبولیت اجتماعی ۱۲-۶، دانش آموزان دبستانی شهر اصفهان. مجله تحقیقات علوم رفتاری، ۱ و ۶
- ۶ رحمانی م (۱۳۹۵) تأثیر روابط اجتماعی بر بروز رفتارهای پرخطر نوجوانان شهر بجنورد
- ۷ عطا الله منوری، معصومه رستگار نژاد، رحیم بخش بلوچ، ارزو بمپوری (۱۴۰۰). بررسی تفکیک جنسیتی در مدارس: ابعاد، فرصت ها و چالش ها (مطالعات میان رشته ای)
- ۸ فایزه منشی، راضیه ظهروند، فریده ماشینی (۱۳۸۹). نقش ترکیب جنسیتی دانش آموزان در شاخه های نظری و مهارتی بر نرخ ورود دختران و پسران به دانشگاه.
- ۹ معصومه شفیعی، فردین علیخواه، (۱۳۹۳). فضا و بازتولید قدرت مطالع های درباره تف یک جنسیتی در دانشگاه های تهران

منبع خارجی

- 1 Herrick, L. K. (2009). Same-sex schooling versus co-educational schooling and their effects on achievement, assessment and gender bias. MA thesis, Evergreen State College
- 2 Spender, D. & Sarah, E. (1980). Learning to Lose: Sexism and Education. London: The Women's Press.
- 3 Younger, M. & Warrington, M. (2005). Raising Boys' Achievement. University of Cambridge, Faculty of Education, Norwich: Queen's Printer and Controller of HMSO
- 4 Deem, R. (1984). Coeducation Reconsidered. Milton Keynes: Open University Press
- 5 Lujain AlMatrouk (2015) The relationship between gender segregation in schools, self-esteem, spiritual values/religion, and peer relations in Kuwait

6 De Fruyt, F., Van Leeuwen, K., De Bolle, M., & De Clercq, B. (2008). Sex differences in school performance as a function of conscientiousness, imagination and the mediating role of problem behavior. *European Journal of Personality*, 22, 167-184.

7 Alden, L. E., & Crozier, W. R. (2005). Social anxiety as a clinical condition. In W. Ray Crozier & Lynn E. Alden (Eds.), *The essential handbook of social anxiety for clinicians*. United States of America: John Wiley & Sons Publication.

16. Deem, R. (1984). *Coeducation Reconsidered*. Milton Keynes: Open University Press.

سایت ها

<http://www.irna.ir/fa/News/82700768>

https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AA%D9%81%DA%A9%DB%8C%DA%A9_%D8%AC%D9%86%D8%B3%DB%8C%D8%AA%DB%8C_%D8%AF%D8%B1_%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86

<http://www.isa.org.ir/%DA%AF%D8%B2%D8%A7%D8%B1%D8%B4-%D9%86%D8%B4%D8%B3%D8%AA-%D9%87%D8%A7/378-%DA%AF%D8%B2%D8%A7%D8%B1%D8%B4-%D9%86%D8%B4%D8%B3%D8%AA-%D8%AC%D8%A7%D9%85%D8%B9%D9%87%E2%80%8C%D8%B4%D9%86%D8%A7%D8%B3%DB%8C-%D8%B2%D9%86%D8%A7%D9%86-%D9%88-%D8%AC%D9%86%D8%B3%DB%8C%D8%AA/1713-%D8%B3%DB%8C%D8%A7%D8%B3%D8%AA-%D9%81%D8%B6%D8%A7%D8%8C-%D8%B2%D9%86%D8%A7%D9%86-%D9%88-%D9%81%D8%B6%D8%A7%DB%8C-%D8%B9%D9%85%D9%88%D9%85%DB%8C-%D8%B4%D9%87%D8%B1>

<https://www.mashreghnews.ir/news/57095/%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D9%82%D8%A8%D8%A7%D9%84-%D8%A7%D8%B2-%D8%AA%D9%81%DA%A9%DB%8C%DA%A9-%D8%AC%D9%86%D8%B3%DB%8C%D8%AA%DB%8C-%D8%AF%D8%B1-%D9%85%D8%AF%D8%A7%D8%B1%D8%B3-%D8%A2%D9%85%D8%B1%DB%8C%DA%A9%D8%A7>

<https://www.ricac.ac.ir/>